

1819.
DEFINITIO 475. 215
Studii Theologici, 2

UNA CUM
ADHORTATIONE

Ad capeſſendam & conſtanter obſer-
vandam genuinam illius

METHODUM ;

S. Theologiæ in Academia ,

Quæ Hale Saxonum eſt, Studioſis

Propoſita, ab

AUGUST. HERM. FRANCKIO,

SS. Theol. Prof. & Paſt.

Ob utilitatem ſuam nunc reſuſa.

Lutherus: *Vivendo, imo moriendo & damnando fit
Theologus; non intelligendo, legendo aut ſpeculando.*

Riveti dictum emortuale:

*Tu Deus, es Doctor ille ſpirituum. Plus Theologiæ
decem hiſce diebus, quibus Tu me viſitaſti, didi-
ci, quam quinquaginta annorum ſpatio.*

L O N D I N I,

Apud J. Downing in vico vulgo dicto Bartholomew-
Cloſe, prope Smithfield, MDCCCVIII.

DELL'ISTO

Accademia Teologica

ENNA C. M.

& Teologia

Accademia Teologica

in Accademia Teologica

Ad caputendum & conferendum

in illis

Accademia Teologica

& Facultate

Accademia Teologica

Ad Deo Patri & Jesu Christo

in illis

Domino nostro

Proposito

adprecatur

Augustus Hermannus

Augustus Hermannus

Opusculum

Omniomni vos super

Dei

Dei

Dei

Dei

Dei

Dei

Dei

Dei

Dei

S. Theologiae
in Academia Halensi

Studiosis

Gratiam, Misericordiam
& Pacem

a Deo Patre & Jesu Christo

Domino nostro

adprecatur

Augustus Hermannus Franckius.

Commonui vos nuper,
Dilectissimi, verbis Vin-
centii Lerinensis: (a)

quum a tempore omnia humana rapiantur,
& nos ex eo invicem rapere debere, quod in
vitam proficiat aeternam.

A 2

Agi-

(a) Sub initium Commonitorii.

Agite dum, salubre *Vincentii* monitum, quod recens adeo Vobis commemoravi, & vestigio in rem nostram vertamus.

Instaurantur quippe verno hoc tempore quasi de integro Prælectiones Academica; id quod accedentes circa hoc anni tempus novitii, ut causas reliquas taceam, sibi deposcunt. Caveamus itaque, ne præterlabentium dierum fuga nobis quidquam eorum, quæ in vitam proficiant æternam, imprudentibus surripiat; & contrario vero, quemadmodum novum aliquod nunc est operarum Academicarum exordium; ita cordi nobis sit maxime, ut denuo quasi ab optimo profecta initio, studia nostra secundis gaudeant progressibus.

Eo novissima illa, qua *Lerinenfis* verba iniici, Parænesis spectavit, inque eundem finem nunc quoque, non ore sed scripto, Vos compellere in animum induxi.

Nihil autem magis necessarium hoc tempore Vobis existimo, quam ut *Definitio Studii Theologici*, in Prælectionibus de *Methodo* sanctioris hujus disciplinæ abhinc biennio suppeditata, repetatur a me, & vestris omnium oculis, exscripta typis, subjiciatur, addaturque brevis ad capessendam & constanter observandam genuinam *Studii Theologici methodum* adhortatio. En igitur illam *Studii Theologici Definitionem*:

Studi-

STUDIUM THEOLOGICUM

est cultura animi, qua is sub gratio-
so Spiritus S. ductu, piis precibus im-
petrando, accurata vivaque veritatis
divinae e Scripturis sacris agnitione
imbuatur, assiduaque ejus praxi in ea
confirmatur; eum in finem, ut quis
tandem vitae inculpatæ exemplo,
doctrinae puritate, & sapientia do-
no aliis prae luceat, ad tyrannidem
Satanae in nobis primum, deinde in
aliis etiam destruendam; Dei vero
regnum in nobis penitus admitteren-
dum, & omni fidelitate inter homi-
nes promovendum & ampliandum.

Moneo ante omnia cunctos, quorum con-
spectum isthæc subit definitio, ne eam haud
aliam ob causam Theologiae Studiosis a me
subministratam esse arbitrentur, quam ut hi
memoria comprehendant, quod *Genus*, &
quæ *Differentia specifica Studii Theologici* sit,
sibi que deinceps persuadeant, egregium se
jam fecisse hujusce studii initium, si pulchre
percalleant ejus definitionem.

Enimvero tanti mihi non sunt disquisiti-
ones de *Genere & Differentia Studii Theolo-*

gici, ut ferendum putem, eas ad finem graviorem, quam ad scientiam solam, quamlibet etiam accuratam, haud referri. Parum sane est, disciplinæ maxime omnium practicæ, immo sacrosanctæ, definitionem amissi analyticæ qualicunque adplicare.

Immo, malim definitionem Studii Theologici abesse, interim vero Theologiam ipsam rite tradi & accipi, quam homines nugigerulos de illius definitione nuda contendere. Etenim, ut quidam magni nominis Theologus alicubi, citra definitionem Logicæ Logicum non minus fieri, quam bibi vinum ab experte definitionis vini posse dixit: ita perinde Studiosos Theologiæ genuinos dari, qui Studii Theologici definitionem didicerint nullam, facile concedo.

Quamobrem si quis nodum in scirpo quærat, prolatamque definitionem adfectione majoris subtilitatis carpat, nihil id morabor; si meliorem quis adferat, gaudebo, ut fas est, modo *πρὸς ἀνὰ τοῦτο* ea mihi videatur propius spectare.

Interea, quam habui, hanc ego Auditoribus meis animo suggessi, ut inde pernoscerent, *quid in Theologia studio agere, quomodo se gerere, quo intendere animum teneantur*, & si ab idea illa non ficta, sed ex verbo Dei efformata, studiorum suorum rationem depre-

deprehenderent forte alieniorem, ipsa disciplina, cui se dedidissent, definitione admoniti, protinus corrigerentur.

Nec me hac in re votum ac spes mea tunc omnino fefellit. Memini enim, quum illam *definitionem* dictassem, inter Auditores meos inveniri, in Academiis jam tum aliquamdiu versatos, quos illa eo usque ad cognitionem sui adduceret, ut *indignos* se faterentur, qui Theologiæ audirent Studiosi; eoque hi ipsi fervidiores tum temporis se præbuere ad monita quævis salubria deinceps in animum demittenda.

Nunc proinde, quum non minus quam illo tempore quam plurimos observarim, luculento die, penitus a recto calle deerrare, repetendam eandem definitionem & inculcandam judicavi.

Quæso itaque Vos, qui omnes quidem nomen, at non omnes forte animum pariter Theologiæ studio addixistis, legite illam ac relegite definitionem, eamque in altera libræ lance, in altera autem viam, quam arbitratu vestro iniistis, ac rationem Theologiæ tractandæ vestram, agite dum, quæ fas est, in re tam ardua, mentis adplicatione reponite.

Animo sic ad examinandam studiorum rationem sollicitè composito, accurate obsecro, pensitate, num hoc agatis serio, ut *Theologiæ Studium* revera Vobis existat, & indies magis atque magis evadat *Animi cultura*

Et medicina, scientia veritatis, vite dux, virtutis indagatrix, vitiatorum expultrix, magistra morum & discipline? Sive:

An Theologia Studium Vobis animum formet ac fabricet, vitam disponat, actiones regat, agenda & omittenda demonstret, dirigat cunctum?

Nam profana etiam gentilitas, omnia quidem illa philosophia suae cultoribus pollicitata est, sed temere ac falso. Nos autem gloriamur, & jure quidem, si modo, non ore duntaxat, sed re, Christiani sumus, nos consequutos, quod illi summa intentione quaesiverunt, nec invenire poterunt: Quippe qui, ubi eadem disputarant, quae Christiani dicunt, vix umbram interpolatae veritatis imitati sum, quae Minuci Felici verba sunt. (b)

Certe eo contentum est omnibus, quot Christi nomen nominant, praecipue vero his, qui vitam se omnem celestis studio sapientiae consecrassent praeseferunt, contentum, inquam, his est, ut consequantur, quod illi, verbum Dei, seu veritatis ac sapientiae fontem, nescientes, ductus Spiritus Sancti expertes, piis precibus ac suspiriis vacui, ad Christum neutiquam venientes, tantum abest ut consequuti sint, ut ne eo quidem id quaesiverint modo, quo consequi potuissent.

Unde ἡμετέροις τῶν ἐκ τῶν διαλογισμῶν αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν αὐτῶν καρδίας.

(b) In Octavio, p. 14^A, & p. 128. edit. Cellar.

facti sunt in rationationibus suis, & obtine-
bratum est cor eorum intelligentia carens, quum
se dicunt sapientes, stulti facti sunt. (c)

Vos igitur nunc iterum iterumque, qui
Theologiae Studium vocamini, adhortor, ut
sinceram rerum vestrarum explorationem
instituantis, & modum, quo Theologia o-
peram impenditis vestram, ad illam, quam
ministraui, Studii Theologici definitionem,
exacte comparetis.

Indagate, amabo, num iustas habeatis ra-
tiones, quare speretis, Vos ope Theologiae, &
ea quidem, qua illam colere cepistis, via id im-
petraturus, quod illi obtinere adiumento phi-
losophiae suae nequiverunt; eius inquam phi-
losophiae, cuius summam duxere, sibi fidere, con-
ventum esse semet ipso, & de se nascentibus bonis (d):
quam, si Verbum Dei audias, rectius stultitiae
summam dixeris, utpote ab ipso resipiscitiae
limbo, agnitione miseriae ac caecitatis nostrae,
procul nos arcentem.

Cogitate, queso Vos, num geminum
Studii Theologici finem, in definitione ex-
pressum, quae prima omnino & princeps
cura esse debet, intra animum vestrum con-
stitueritis?

Num Verbum Dei Scripturis compre-
hensum, unde veritas addiscenda est, diur-
na nocturnaue manu verfetis?

Nam

(c) Rom. I. 21, 22. (d) Seneca.

Num ea, qua decet & oportet, veneratione, non illotis, quod in proverbio dicitur, manibus, Scripturas legatis atque scrutemini?

Num precibus assiduis ardentibusque a Vobis vestra Deo commendentur studia?

Num a Spiritu veritatis duci Vos ac gubernari ex animo cupiatis, Deumque, ut illo vos impertiat, rogetis & obtestemini?

Num veritatem cælestem, puram illam Prophetarum atque Apostolorum doctrinam, tanquam fundamentum, cui unice innitendum Vobis est, omni studio perdiscentes, sanam omni ex parte *ὑποτάσσιν τῶν ὑπακούοντων λόγων* animo mature induatis?

(e) Num, si in Scripturis pervolvendis multum ponatis operæ, fide non hypocritica, ad Christum etiam, de quo Scripturæ testimonium perhibent, accedatis, ut vitam spiritualem & æternam per eum consequamini? (f)

Num mysterium & fidei munda in conscientia teneatis (g)? Audite Salvianum, interpretem mentis Christi (Matth. V. 28. seq)

(h) *Perfecta at sincerissima sanctitatis volens cultores suos facere Salvator, jussit ab iis cautissime etiam minima vitari; scilicet ut, quam pura est*
pupilla

(e) Ephes. II. 20. 2 Tim. I. 3. (f) John V. 39, 40.
(g) 1 Tim. III. 9. (h) D: Gubernat. Dei L. III. pag. 47.
Edit. Brem.

pupilla oculi, tam pura esset Christiani hominis vita; & sicut salva intuitus incolumitate pulveris labem in se oculus non reciperet, sic vita nostra labem in se penitus impudicitiae (aut malae cujuscunque proæreseos) non haberet. Enimvero isthuc vobis in primis dictum putetis, si Servi Dei vivi evadere gestiatis.

Num ea, quæ Jesu Christi sunt non commoda temporalia, spectetis ac quærat? (i)

Num is Vobis animus sit, ut Theologiam, quæ nucleum nucis & medullam tritici & medullam ossium scrutetur, tractare gestiatis? Talem enim Theologiam Lutherò etiam antea quam negotium Reformationis capesseret, in deliciis fuisse, litteræ ejus anno 1509. ad Braunium quendam scriptæ testantur.

Num Theologia Vobis sit ἐμπύκνωσις ἀληθείας τῆς κατ' εὐαγγελίαν, ἐπ' ἐκτίθεσθαι. (ὡς αἰωρίῳ i. e. agnitio veritatis, quæ est secundum pietatem, ad spem vitæ æternæ? (k) qua meliorem Theologiæ definitionem ne voto quidem fingi posse reor, nisi forte ad captum cujusvis descendendum, & quod hic paucis ab Apostolo dicitur, id pluribus, adsumtis, & aliis etiam Scripturæ locis exponendum sit. Qualem habetis definitionem in Thesibus Theologicis. (l) Ad Quæstionem enim: Quid est vera Theologia? ibi responderetur: Est doctrina secundum pietatem, & salutaribus Jesu Christi sermo-

(i) Philip. II. 21. (k) Tit. I. 1, 2. (l) Dn. D. Breithaupt. Lib. I. c. 1. I. Thes. V. Qu. 2.

sermonibus imaginem Dei supernaturaliter instan-
rans penes animum, & agnitionis habitus sensus ita
exercitatos reddens, ut circa Deum id, quod verum
est, a falso, bonumque a malo, spiritualiter discer-
natur, veritas doceatur & resellantur contradicentes,
1 Tim. IV. 3. 2 Cor. III. 18. Heb. V. 14. Tit. I. 9.

Juvabit hanc, quam discitis, Theologiæ veræ
definitionem conferre cum definitione, quam
suppeditavi. **Studii Theologici.** Ita
enim, opinor, haud difficulter observabitis,
fieri non posse, si tali vere studeatis Theolo-
giæ, quo minus Studii etiam vestri Theologi-
ci talis, qualem dedi, definitio existat.

Vultis aliam Theologiæ Definitionem?
Eam tenete, quam *Danhawerus in Hodosophia*
verbis propriis efformavit.

Theologia nostras, inquit, est habitus divini-
tus datus, in conscientia pura ac animo devoto, qui
hominem summo miserum efficaci doctrina ad salu-
tem vitamque æternam reducit.

Addit: Frustra sunt, qui ex habitibus
mentis Aristotelicis aliquod proximum ge-
nus Theologiæ induunt; cum hæc illis o-
mnibus emineat, ac sapientia sit, sed altissi-
ma; scientia, sed inevidens; prudentia, sed
spiritus.

Agite dem, isthanc etiam definitionem
Theologiæ cum nostra Studii Theologici de-
finitione componere ne gravemini, ant, si
matueritis, cum ea figuratam *Danhaweri de*
finitionem *Hodosophia* comparate, quam
ceu e Scripturæ verbis rite conflata, is non
dubi

dubitavit *perfectam* appellare. Disquirite deinde saltem hoc, an, quod ingressi estis, studium, eo pacto vobis animus sit decurrere, ut aliquando Theologiam edocti, vere adfirmare possitis, eam vobis esse habitum divinitus datum, in conscientia pura ac animo devoto.

Quid plura? Non id ago, ut, quam dedi, *Definitionem studii Theologici* declarem & exponam. Fiet isthuc, iuxta *Riveri & Darbani* & *Quocunq;* proxima, quæ ordinariæ Parzefi danda esset, hora, & ea quidem per peculiarem schedulam indicanda: qua ut non modo cum maxima frequentia, sed etiam cum prævia præparatione debitæque attentione præsto sitis, Vos non rogo solum, verum etiam pro meo erga Vos amore, oro atque obsecro.

Quo autem ad id, quod caput rei est, agendum, h. e. ad Theologiam pie tractandam, excitem Vos paulo magis, atque exactam, præclaram adhortationem *Samuelis Rhetorfortii* Scoti, quam habet in Epistola *Disputationis scholasticæ de divina Providentia* præmissa, quasi vobis dictam, hic adjiciam.

Vobis, inquit, (*ADOLESCENTES SACRÆ THEOLOGIÆ CANDIDATI*) nihil prius habendum, quam ut Theologiam ad solidam vite Christianæ praxin transferatis, nulli controversia impensus studendum, nulli loco communi gravius elaborandum, nulli demique *Themati* *veles*

velis remisque obnixius adnitendum, quam vite
 sanctimonia; hæc eruditionis omnis proa & pup-
 pis est, hæc omnis sacra literatura est anima &
 medulla, cætera nautici non sunt: librorum conscien-
 dorum non est modus, non finis, operosa lectio car-
 ni & ingenio tortura est: ut profecto avidum est
 hominis ingenium & sepulchro voracius; at Deum
 revereri ejusque mandata religiose observare, sapi-
 entie vera utramque facit paginam. Pietas (inquam)
 omnis Theologia sanioris est furculus, propago, san-
 guis; quid velitationes disputatorum aliud, quam
 cortex & cutis? credendum, (Adolescentes) non
 disputandum; diligendum, non contemplandum: sed
 pro dolor, Academiæ disquisitiones aranearum
 tela subtiliores, indies gliscunt, sed friget, languet,
 tantum non expirat fides secundum pietatem, spi-
 nosas & Dadaleas quæstiones, quæ vel in Sole macu-
 las quarunt, quotidie nectant DOCTORES, sed
 quanti sit conscientia obediendi Deo, pauci sciunt,
 pauciores in pretio habent, eam vero ad Verbi Dei
 normam componere & excolere, paucissimi satagunt.

Capite hanc etiam Vobis, o Nostri, admo-
 nitionem, eamque reputate necessariam sane
 ætati quæ nostræ ac tempori apprime conveni-
 entem. PIETATIS vos minime pudeat, utcun-
 que ejus pudeat alios quam plurimos; quin
 potius supremam Studii Theologici ac bo-
 næ methodi legem eam ducite. Isthæc enim
 tum ad omnia, teste Apostolo, (m) utilis, tum
 vero maxime iis pernecessaria est, qui ad The-
 ologiam

(m) 1 Tim. IV. 8.

ologiam, h. e. ad uberiores Christianismi culturam, animum adjecerunt: Quam culturam non nisi in agnitione veritatis ejus, quæ est secundum pietatem, versari, paulo ante verbis Pauli (n) dictum est. Hæc vos ἀπὸ τῆς μεθοδεύσεως τῆς πλάνης, a veteratoria ad artificiose fallendum versutia, (o) præstabit immunes. Ad hanc si vos exerceatis, non modo τὰς βεβήλους καὶ γραῶδεις μύθους profanas & aniles fabulas, (p) sed etiam ejusdem valoris κενωτικὰς καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, de rebus inanibus clamores & oppositiones falso nominatae notitiæ, (q) facillime devitabitis, imo superabitis. Quod si enim pietatem, divina subnixi gratia atque auxilio, sincere & ex animo colatis, nec, quod impietate ipsa detestandum magis est, dici aut videri coram hominibus, sed esse pii, ac τὴν δύναμιν τῆς εὐσεβείας vim pietatis ipsa re ostendere studeatis, recte & intelligetis & adplicabitis saluberrimum hoc Apostoli monitum: Si quis diversam docet doctrinam, neque accedit sanis sermonibus Domini nostri Jesu Christi, & ei, quæ secundum pietatem est, doctrinæ, is inflatus est, nihil sciens, sed insaniens circa questiones ac pugnas de verbis: ex quibus nascitur invidia, lis, maledicentiæ, suspensiones malæ, perverse exercitationes hominum mente corruptorum, & qui privati sunt veritate, & quæstui habent pietatem. Abscede ab eis, qui ejusmodi sunt. (r)

Qui

(n) Tit. I. 1. (o) Eph. IV. 14. (p) I Tim. IV. 7.
(q) c. VI. 20. (r) Vers. 3, 4, 5.

Qui autem Vos, una cum Timotheo obtemperaturi præcepto Pauli, ab ejusmodi hominibus abscedetis, nisi cum iis, qui pie nominant nomen Christi, abcefferitis ipsi ab injustitia (s) & impietate? Simile enim gaudet simili, in utramque partem. At Vos, & cavete vobis ab omni fermento doctrinæ corruptæ, & hypocrisin non minus quam iniquitatem apertam, fugite: sectamini autem, ut sectatores Christi decet, justitiam, pietatem, fidem, caritatem, tolerantiam, lenitatem; doceratis [quod idemtidem vos moneo] præclarum illud certamen fidei, & vitam, ad quam vocati estis, æternam, apprehendite (t). Hoc demum pacto fiet id, quod, alterius verbis antea monitum, supra in memoriam vobis revocavi, ut e tempore, humana omnia torrentis instar rapiente, invicem Vos horis atque momentis singulis, quæ studio impendetis Theologico, certissime Vobis aliisque rapiatis, quod in vitam proficiat æternam. Valete. Mense Maio. MDCCVIII.

(s) 2 Tim. II. 19. (t) 1 Tim. VI. 11, 12.

F I N I S,

mi-
mi-
mi-
ju-
det
ca-
or-
qui-
ut
tem,
tate
illud
, de-
fiet
fu-
tem-
ento,
ulie,
time
fietat
VIII.

mi-
mi-
mi-
ju-
det
ca-
or-
qui-
ut
tem,
tate
illud
, de-
fiet
fu-
tem-
ento,
ulie,
time
fietat
VIII.
